

УДК 7.011:687.016

ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ТА ПРОЄКТНОГО ОБРАЗУ КОЛЕКЦІЇ КОСТЮМА

ЧУПРИНА Наталія, СІЧКО Вікторія, ЗАЗІМКО Катерина,
КАРПЕНКО Юлія, КОЛОСНІЧЕНКО Олена
Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
chouprina@ukr.net

Проаналізовано культурні передумови розвитку дизайну у 80-х роках ХХ століття. Визначено причини піднесення контркультурних течій. Окреслено загальний стан поп-культури досліджуваного періоду. Проведено системно-структурний аналіз розвитку дизайну в субкультурному середовищі панків 80-х років ХХ століття. Розроблено комплексний дизайн-проект візуалізації образу перспективної колекції костюма на основі аналізу напрямку розвитку дизайну періоду 1980–1990 рр.

Ключові слова: субкультура, проєктний образ, панк-мода, концепція колекції, формоутворення колекції, авторська колекція.

ВСТУП

Восьма декада ХХ століття була сповнена низкою непростих подій – від появи космічних шатлів та персональних комп'ютерів до війни в Афганістані та падіння Берлінського муру. Урбанізація також стала однією з причин, чому 80-ті сильно змінили світ. Надихаючись резонансними світовими подіями, режисери, композитори та письменники розвивали поп-культуру: телебачення пропонувало нові види ентертейнменту, відео-ігрові приставки ставали доступними та з'являлися у будинках простих людей, а у музичних чартах суперничали представники евро-попу та пост-панку [1].

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є визначення принципів розробки актуального проєктного образу в дизайні костюма на основі характеристики основних субкультурних характеристик певного періоду моди.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Мода стала для панків способом донести свій меседж до суспільства, візуально висловивши свій протест та індивідуалістичний характер. Панки 1980-х носили одяг, який виділяв їх, відрізняв від інших, бунтуючи проти обмежень, які суспільство продовжувало продукувати. Виглядати інакше у світі, де всі прагнули бути однаковими, означало, що панки могли визначати себе як індивідів і нонконформістів. Панк-мода 1980-х була одним із найбільш шокуючих молодіжних рухів, які коли-небудь бачив світ [2]. Зрештою, вони створили власну модну тенденцію 1980-х, яку багато хто й до сьогодні намагається наслідувати. Цей стиль зароджувався як ручна робота кожної окремої людини, але згодом став невід'ємною частиною робіт деяких

модельєрів, таких як Вів'єн Вествуд і Малкольм Макларен, лідерів моди епохи панку [3].

При формуванні концепції авторської колекції стильовий напрям було визначено як панк-шик та глем, на підставі того, що це більш легка і більш доступна естетика для розуміння суспільством споживання. На стилістику «чистого» панку, навіть підігнаного під сучасні модні тенденції не буде такого попиту, навіть серед прихильників відповідних музичних жанрів.

Стиль одягу субкультури панків був дуже різноманітний, оскільки його суть полягала в самовираженні, тож важко визначити загальну форму костюма, притаманну даному субкультурному напрямку, тож розробляючи провідні форми увага також була приділена психологічному навантаженню певних форм. Переважаючою формою визначено трикутник, оскільки він виражає динаміку та агресію, також в формоутворенні моделей незначною мірою було застосовано прямокутник, як символ суворості.

При перегляді та аналізі архівних фотографій 1980-х років стає зрозумілим, що абсолютно домінуючим кольором, який використовували в своїх образах панки, був чорний. Також часто зустрічається червоний – як в одязі так і в зачісках. Інші кольори в основному використовуються лише як яскраві акценти, а не як основна складова кольорової гами образу [4].

Чорний колір, безперечно, завжди в моді, бо це класика, але визначаючи колористичну гаму, яка буде відповідати сучасним тенденціям, було вирішено відійти від явної переваги чорного над іншими кольорами і зробити його акцентним, а натомість ввести градації сірого.

Також було вирішено зробити одним з основних кольорів білий, щоб додати певної вишуканості, та червоний – щоб підкреслити екстравагантність образу та його варіативні рішення. Але поєднання чорний-білий-червоний є доволі тривіальною тенденцією в сучасному дизайні та не дуже вражаючою, тому в даній концепції впроваджено ще кілька кольорів та відтінків, які б зробили гаму ширшою та більш придатною для використання при розробці костюма різного призначення. Колекція поділена на дві великі групи, в одній з яких основними кольорами є теплі червоно-теракотові та жовто-гарячі відтінки; і холодні червоні та рожеві в іншій (рис. 1).

Рис. 1. Колористична гама авторської колекції костюма, розробленої на основі адаптації образно-проектних характеристик панк-культури

Поширеним орнаментом в панк-рок культурі 1980-х був тартан і саме він став провідним орнаментом в колекції, який присутній в різних варіаціях в більшості образів. Панки рясно декорували свій одяг різноманітними металевими елементами, на кшталт шипів, булавок ланцюгів тощо, та робили це доволі хаотично. В колекції сучасного образного костюма подібні елементи

можна застосовувати, але в менш агресивній формі, наприклад замінити прості англійські булавки на декоративні, вироблені зі срібла та прикрасити їх дорожочінінним камінням, якщо це якийсь вечірній образ.

Для даного проєктного образу першочерговим матеріалом є шкіра та шотландка з тартаном, адже частим явищем панк-культури були тартанові кілти та штани. Для виконання тартану можна використати як більш класичне для нього поєднання чорного та червоного і зробити його нюансним в градаціях сірого. Також актуальним рішенням було б поєднання в костюмі двох видів тартану – зі світліших сірих кольорів і з темнішими. Також можна використати тонкий трикотаж, адже з нього можна виконати цікаві рвані і діряві фактури, що додатково буде підтримувати настрої колекції.

Принцип формоутворення колекції, та видозміна її геометричних символів та особливостей пропорційності та членування силуетних форм від блоку до блоку, із коротким описом геометричних символів та членувань форми кожного блоку, у порівнянні з попереднім, представлено на рис 2.

Рис. 2. Схема формоутворення та пропорціонування авторської колекції костюма, розробленої на основі адаптації образно-проектних характеристик панк-культури

Рис. 3. Проектно-композиційне рішення аксесуарів як образних акцентів авторської колекції

Для декоративних елементів костюма було обрано срібні ланцюги та булавки, які можна оздобити додатковими срібними елементами, щоб додати урочистості. Також замість характерних субкультури-першоджерелу шипів можна пропонуються невеликі об'ємні срібні елементи. Взуття доцільно обрати масивне. Ще одним доповненням до образу є шкіряні та лаковані перчатки з декоративними елементами у вигляді ланцюгів, булавок тощо (рис. 3).

ВИСНОВКИ

Проектний образ сучасної моди, розроблений на основі характеристик панк-культури, потребує певної адаптації, для того щоб був затребуваний серед широких верств споживачів [5]. На основі дослідження дизайн-діяльності провідних дизайнерських брендів 1980-х років було визначено основні властивості, що відрізняють втілення панк-образу при розробці авторських та перспективних колекцій одягу. Висновки дослідження було покладено в основу формування концепції авторської колекції для молоді початку XXI століття. В представленій дизайн-розробці визначено принципи адаптації формування, колористики та композиційного рішення аксесуарів та доповнень до сучасних тенденцій моди та специфіки сприйняття модних образів 1980-х років молоддю 2020-х років (через два покоління широких верств споживачів).

ЛІТЕРАТУРА

1. McKendrick N., Brewer J., Plumb J.-H. The Birth of a Consumer Society. London: Europa, 1982. 345 p.
2. Которн Н. История моды в XX веке. Москва: Тривиум, 1998. 176 с.:илл.
3. Вивьен Вествуд. *Fashionbank*: веб-сайт. URL: <http://www.fashionbank.ru/articles/article77.html> (дата звернення: 16.04.2022).
4. *Fashionsnoops*: веб-сайт. URL: <https://www.fashionsnoops.com/> (дата звернення: 02.03.2022).
5. Пашкевич К. Л. Застосування сучасних методів для проектування колекцій одягу складних форм. *Теорія та практика дизайну*. 2015. Вип. 8: Технічна естетика. С. 217–225.

CHUPRINA N., SICHKO V., ZAZIMKO K., KARPENKO Yu., KOLOSNIHENKO O.

FORMATION OF THE CONCEPT AND DESIGN OF THE COSTUME COLLECTION

The cultural preconditions of design development in the 80s of the XX century are analyzed. The reasons for the rise of countercultural currents are identified. The general state of pop-culture of the studied period is outlined. The system-structural analysis of design development in the subcultural environment of punks of the 80s of the XX century is carried out. A complex design project of visualization of the image of a promising costume collection based on the analysis of the direction of design development of the period 1980-1990 was developed.

Key words: subculture, project image, punk fashion, collection concept, collection formation, author's collection.